

Månadsnytt

Årgång 27 – Nr 2 – Februari 2011

Sveriges Pensionärsförbund – Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen

Styrelsen främre raden fr.v. Birgitta Hede, Kajsa Werner, Gunn Andersson. Leila Raudsaar. Bakre raden: Kjell Selander, Jan-Olof Forsling, Curt Konradsson, Per-Olov Backman. På bilden saknas Lars Hörman plus ersättarna Britta A Gillberg och Per Aspel. Foto: Jan-Erik Averås.

**Ljuvlig klockklang
inramade årsmötet
den 1 februari.
Läs om detta
och se bilder
på sidorna
6 och 7.**

**Birgitta Hede skriver
en kompletterande
berättelse med
bilder från SPFE:s
Sydafrikaresa.
Läs mer på sidorna
8 och 9.**

**Den förre bofors-
tjänstemannen
Roland Ekelund
ny medarbetare
i redaktionen för
Månadsnytt.
Läs mer på sidan 11.**

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, tisdagen den 15 mars.

Distribution, fredagen den 25 mars.

Måndag 28 februari kl. 14.00

Träffen. Anders Elfvik visar Karlskogabilder.

Tisdag 1 mars kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlingsal.

Rune Blidh sjunger egna och andras visor.

Se notis! Anmälan exp. tel. 302 40 senast
måndag 28 februari före kl. 11.30

Torsdag 3 mars kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Fredag 4 mars kl. 15.00

Club Solbringen. Underhållning av Drag-
spelklubben. Anmälan till exp. tel. 302 40
senast onsdag 2 mars före kl. 11.30.

Lördag 5 mars kl. 10.00-12.30

Lördagsträffen. Träffen. Byutveckling i Gambia.

Katarina och Sten-Åke Pettersson, Siv Kanon

berättar. Kaffeservering.

Måndag 14 mars kl. 14.00

Träffen. Anders Elfvik visar Karlskogabilder.

Tisdag 15 mars kl. 14.00

Vetgiriga Veteraner. Missionskyrkans samlings-

sal. Roland Ekelund – Sydafrikaresan Se notis!

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag
14 mars före kl. 11.30.

Torsdag 17 mars kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Lördag 19 mars kl. 10.00-12.30

Lördagsträffen. Träffen. Gamla bonader.

Våfflor och kaffeservering.

Torsdag 31 mars kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Lördag 2 april kl. 10.00-12.30

Lördagsträffen. Träffen. Gunnar Regestad

berättar och visar bilder från Hurtigrutten.

Kaffeservering.

Lördag 16 april kl. 10.00-12.30

Lördagsträffen. Träffen. Utställning med

Marianne Weiner. Kaffeservering.

OBS! Stickkaféet är inställt under våren.

Kulturdag i Örebro

den 11 mars kl. 13.30 på Universitet

Medverkande bl.a. Carl-Jan Granqvist som talar om Örebro län – en viktig del i det nya matlandet Sverige, Musikunderhållning, kaffe och lotterier. Entréavgift 150:- sätts in på Pg 714 417-3 eller Bg 360-4410 senast 4 mars.

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Gunnel Elfman-Ericson, Lervik 308, Dgf
Lennart Eriksson, Västra Boängsvägen 45
Rita Fuchs, Hyttfallsvägen 1
Conny Hjalmarsson, Riksbyggevägen 10 A
Conny Johansson och
Berit Svensson, Ingemarsvägen 24
Birgitta o Thor-Björn Nilsson, Skrågatan 4
Anders Wistedt, Björkhagsvägen 23

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:
Annonser:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens PlusGiro:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Kajsa Werner, tel 541 63. E-post: kajsa.werner@folkbildning.net
Jan-Erik Averås, Birgitta Hede och Roland Ekelund. E-post: m-nytt@blixtnil.se
Britta Gillberg, tel 527 11. E-post: britta.gillberg@comhem.se
SPF, Solbringen 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.
E-post: 0586-30240@telia.com Öppen vardagar kl. 10-12.
Kajsa Werner, tel 541 63. E-post: kajsa.werner@folkbildning.net
Birgitta Hede, tel 536 02. E-post: hede.birgitta@telia.com
Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com
www.spfkarlskoga.se E-post: christer@lasson.st
94 41 25-4
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Ordföranden har ordet

Varje månad, eller oftare åker vice ordförande Kjell Selander och jag till Örebro för att delta i distriktsstyrelsens möten eller konferenser. Ibland får Karlskogaföreningen beröm: t.ex. för sitt flaggskepp "Månadsnytt", som vi själva med rätta är stolta över, och för sina populära resor.

Med början under hösten har vi diskuterat frågan om ett samgående med SPF-SPRF. SPRF kallas också informellt för statspensionärerna. Utredningar har gjorts och samtal har förts. Både Karlskogaföreningens och distriktets remissvar får ni läsa i nästa nummer av Månadsnytt!

Den 11 mars 13.30 blir det **Kulturdag**, som distriktet ordnat, på Örebro universitet. På programmet står Carl Jan Granqvist, som talar om "Örebro län – en viktig del i det nya matlandet Sverige". Det blir dessutom musikunderhållning, kaffe och lotterier. Entréavgift: 150:- sätts in på Pg 714 417-3 eller Bg 360-4410 senast 4 mars.

Och om ni vill ha underhållning på närmare håll, så kommer det trevliga musikprogrammet "Famnen full utav solsken" som tidigare visats på äldre- och anhörigdagen i oktober. Det kostar 80 kronor – om tillräckligt många personer anmäler sig: Då får teaterföreningen Lyset råd att köpa in föreställningen. Anmäl er till expeditionen om ni är intresserade. Föreställningen ges på Kungsteatern i Karlskoga den 1 april 15.00.

Kajsa Werner

Månadsmöte

Tisdagen den 1 mars kl 14.00
(OBS) i Missionskyrkans samlingsal

Program:

Rune Blidh sjunger egna och andras visor.

Rune presenterar sig som värmländsk artist från Kristinehamn. Han skriver egna sånger och dikter som under föreställningen blandas med historier och annat "prat". Mycket framförs på värmländskt folksmål. Humorn spelar en stor roll och många skratt utlovas. Även plats för naturromantik och nostalgi finns.

Kaffe, smörgås och kaka plus sedvanlig samvaro. Anmälan till exp. tel. 302 40 senast dagen före.

Välkomna till en eftermiddag i musikens värld.

Kjell Selander

Vetgiriga Veteraner

Tisdagen den 15 mars kl 14.00
i Missionskyrkans samlingsal

Program:

Roland Ekelund – Sydafrikaresan.

Roland har fotodokumenterat resan och kommer att berätta om resan, visa ett stort antal bilder som ett bildspel med musik och låta oss följa med på den 16 dagar långa färden till och i Sydafrika. Vi kan förvänta oss spektakulära naturupplevelser och ett rikt djurliv med bl.a. The Big Five (åtminstone big four). Även ett besök på Robben Island utlovas.

Kaffeservering plus samvaro. Viktigt att du anmäler dig till exp. tel.302 40 senast dagen före.

Välkomna.

Kjell Selander

Musikcirkeln 10 år

"Min musik" heter den musikgrupp som samlas torsdagar mellan klockan 10-12 på Träffen. I år har den hållit på i 10 år. Vi spelar musik för varandra antingen på CD eller på DVD/VHS. Man tar vad man har eller lånar på biblioteket. Den nuvarande gruppen är mycket inriktad på klassisk musik, men vi är inte främmande för ganska avancerad nyskriven seriös musik. Vi har t.ex. spelat slagverksensemblen Kroumata för att nämna något. Opera är populärt, men vi hör också gärna visor i alla former, lite jazz kan förekomma och jag har

till och med dragit till med Bohemian rhapsody med Queens. Det enda som krävs är att man har tålamod med vad någon annan har valt att spela och att sitta still och lyssna. Vi dricker naturligtvis kaffe också.

Tycker du att det här skulle vara roligt så tar vi gärna emot nya medlemmar. Kostnaden är vad kaffet kostar, stans billigaste fik kan jag lova. Hör av dig till Henry och Anna Larsson, tel. 532 70.

Välkommen!

Agneta Lautmann

Brottsläget i Karlskoga

Kenneth Sundqvist, närpolis-
chef i Karlskoga, var på Lör-
dagsträffen den 5 februari och
berättade om hur läget var på
brottsfronten i Karlskoga.

Han gav först en kort presentation av sig själv. Kenneth kom i mitten av 70-talet till Karlskoga – Degerfors från Rottneros. Att han är värmlänning går inte att ta fel på. Dialekten avslöjar honom. Han blev kvar i våra trakter eftersom han trivdes med såväl jobb som fritid. Det rådde en bra laganda inom Karlskogapolisen. Inom parentes kan nämnas att han också under flera år spelade fotboll i Degerfors IF på elitnivå.

Många av de äldre poliserna var bra förebilder som lärde honom mycket. Man kan få intrycket att det är hög brottslighet i Karlskoga när man läser lokalpressen, men då skall man komma ihåg att här finns två lokaltidningar som rapporterar allt som sker.

Många brottstyper har minskat betydligt. Tidigare hade man 700–1000 bilinbrott per år mot 200 idag. Det var även fler villainbrott förr. Det är ju en förändring till det bättre men brottsligheten har förskjutits. Numera sker många brott via Internet. Man betalar in pengar för en vara som man aldrig får. Kenneth uppmanade också alla att kolla att det inte fanns någon extra dosa uppsatt när man tar ut pengar på bankautomaten. Många kriminella är tekniskt skickliga och ligger alltid steget före. Man uppdaterar sig också när man sitter av ett fängelsestraff och träffar likasinnade.

Våldet har hållit sig på samma nivå som tidigare. Det mesta sker på helgkvällar och nätter. Skillnaden är att det sker senare. Nu ger sig ungdomen inte ut för att roa sig förrän elva – halv tolv och misshandeln sker ofta fram på småtimmarna när krogarna stänger.

Vi har väl alla läst om att äldre luras att släppa in okända som ringer på och sedan tagit med sig pengar och värdesaker. Kenneths råd var: Släpp inte in någon okänd!

På en fråga från publiken bekräftade Kenneth att det är mycket lätt att få tag på narkotika i Karlskoga. Ett problem som alla orter har, så även Karlskoga, är var missbrukare skall ta vägen. Få vill bo granne med dem. Här har vi Riagården som gör en stor insats men hur kommer det att bli i framtiden? Det finns ju planer på att riva huset. Socialen gör ett bra arbete anser Kenneth. Det finns

något som heter Stegboende som fungerar bra. Man slussas ut i steg för att så småningom få ett eget boende. Alla människor måste ju få finnas. Det gäller att göra det så bra som möjligt för alla.

Det var mycket intressant att ta del av Kenneths erfarenheter och åhörarna tackade honom med en varm applåd.

Text: Majken Lasson

Matrådsrapport från KPR

Deltagarna i folkhälsoför-
valtningens matråd är ledamöter från Kommunala Pensionärsrådet, KPR. Vi träffas 2 gånger om året på Sol-
bringan under Madelene Lagerlöfs ledning.

Inför mötet i januari erbjöds vi att proväta lunchlådor. De tillagas i Torpdalens kök och distribueras vidare därifrån till respektive brukare. Maten levereras kall, för ett högre näringsvärde, och skall värmas i ugn eller mikrovågsugn.

Vi åt olika dagar och fick därmed in flera belysande synpunkter. Gemensamt konstaterades att maten smakade bra och att portionen var väl tilltagen. Självklart finns individuella tyckanden kring kryddning, utseende och maträtt.

Alla 120 personer som får biståndsbeviljad lunchlåda äter samma rätt. Givetvis finns variationer utifrån den enskildes behov t.ex. tuggförmåga, diabetes m.m. Stor vikt läggs på näringsvärdet i varje portion.

Madelene redovisade den årliga brukarundersökningen utifrån kommunens kvalitetsåtagande där kommunen åtar sig bl.a. att leverera en närings- och variationsrik kall lunchlåda, att ge en utförlig och lättförståelig matsedel. 85% tycker att det är tillräcklig variation i matsedeln. 81% säger att de får en tydlig och beskrivande matsedel. På frågan om det bör finnas en alternativ rätt är 66% positiva medan 34% är nöjda som det är. I stort är ingen intresserad av att betala extra för tjänsten av smör, bröd och dryck.

Madelene informerade avslutningsvis om att försöksverksamhet inom ett område i Karlskoga ska prova med alternativ rätt i matsedeln. Vi som provat lunchlådor tycker att de fått oförtjänt dåligt rykte. Deltagarna i matrådet vill i stället ge lunchlådorna ett gott betyg.

Britt-Marie Danielsson, Ledamot i KPR

En eftermiddag med Gustaf Fröding

Det blev roligt på Vetgiriga Veteraner en eftermiddag i januari när värmlänningarna Kajsa Werner och Allan Hede presenterade Gustaf Fröding och hans litterära produktion.

Kajsa Werner från Karlstad

Å gubevars för dumt folk!

*Att en annan, sôm ingen lärdom har,
int allti ä sôm en ska, d'ä inga unner,
men når di, sôm ska va för mer,
int ä klar i bokstaveringskônsta en gang,
d'ä lett.*

Så börjar den kanske mest kända av Gustaf Frödings litterära alster, Dumt folk ur första delen av Rägglar och paschaser.

Gustaf Fröding föddes 22/8 1860 och växte upp i Alster i utkanten av Karlstad. Kajsa berättade hur Fröding som ung blev tjugad av flickorna. Han verkade dock inte ha tillräckligt självförtroende för att riktigt våga göra dem sin kur.

Den unge Fröding lyckades slösa bort sitt fadersarv på 17000 kronor, innan han ens hade avslutat sina universitetsstudier i Uppsala.

Vad skulle han nu leva av, vid dryga tjugo år? Han hade så småningom turen att få anställning vid Karlstads tidning, som tilltalade hans sociala patos. Nya Wermlands-Tidningen, ansåg han vara alldeles för konservativ.

Under sin tid vid Karlstads tidning skrev han också en mycket positiv recension av Selma Lagerlöfs Gösta Berlings saga, som kom ut 1891.

Även om Fröding skrev många prosastycken på dialekt, så är de flesta dikterna på normalsvenska. Ett exempel på detta är Strövtåg i hembygden.

– En del dikter är också så rytmiska att man kan dansa polka till dem, t.ex. Det var dans bort i vägen, tyckte Kajsa.

Allan Hede från Brunskog

Allan berättade om Frödings vistelse i Brunskog och Mangskog, som också är Allans hemtrakter. Där hade Frödings syster på 1880-talet för sitt fadersarv förvärvat gården Slorudsborg vid norra änden av Värmeån.

Allan gav flera exempel på Frödings alster, där naturen och folket i Brunskogstrakten skildras. Rägglar och paschaser är på bygdemål och har av Fröding tillägnats hans gode vän Annersch Jansa, i Bråtane, Brönske, en personlighet i bygden.

Samtidigt som Allan läste på brunskogsmål bläddrade han bland sina vackra bilder. Där kunde man t.ex. betrakta naturen i Mangskog, som inspirerade Fröding när han skrev Tre trallande jäntor. Han visade även ett foto av det vägskäl som var förebild till Det var dans bort i vägen. Där ser det idag i stort sett ut som på Frödings tid och platsen, där spelmannen i dikten stod, finns utmärkt med en minnessten.

Kajsa och Allan berättade och tolkade på genuin värmländska både prosa och dikter ur Frödings rika samlingar. Tillsammans med Allans bilder från Slorudsborg och bygden däromkring kunde de verkligen göra Frödings diktning levande och förmedla den värmländska atmosfären för oss som lyssnade.

Text: Roland Ekelund. Foto: Allan Hede

Så ser det fortfarande ut "bort i vägen".

Årsmötet 1 februari 2011 inleddes med klockors klang

SPF:s 33:e årsmöte tisdagen den 1 februari 2011 inleddes med att ordföranden Kajsa Werner hälsade alla välkomna i Missionskyrkans kyrksal.

Hon nämnde bl.a. i sitt hälsningstal att vi fortfarande är en stor förening med en omfattande verksamhet. Medlemsantalet är för närvarande 1376 fördelat på 763 kvinnor och 613 män. Av dem är 338 födda på 40-talet. Ambitionen är att fortsätta knyta även yngre pensionärer till föreningen. Vi ska också försöka få med flera utlandsfödda personer. Många som invandrat till Sverige blir ju också äldre och kan tillföra oss mycket. I slutet av 80-talet var t.ex. iranier den största invandrargruppen i Karlskoga, och i mitt tycke har Karlskoga skött deras anpassning bra, betonade Kajsa Werner.

Monica Albertus

Traditionellt svarade prästen Monica Albertus för en tankeväckande och stämningsfull parentation över de 36 medlemmar som har avlidit under året. Hon läste bl.a. en dikt av John Donne och också den välkända psalmversen Tidevarv komma, tidevarv försvinna.

Tillsamman med Kjell Selander läste hon sedan upp namnen på de 36 avlidna medlemmarna.

Till ackompanjemang av Lili-Ann Regestad sjöngs sedan unisont psalmen Härlig är jorden.

Himmelskt klockspel

Musiklärare Ewa Holmström imponerade stort,

Ewa Holmström med sina klockor.

dels för sin berättarkonst och dels på det sätt hon hanterade sina klockor.

– Det var under min vistelse i USA som jag i en kyrkokör fick vara med och lära mig spela på klockor. Klockspel är egentligen en engelsk tradition från början. Via kyrkorna och deras klockspel har spelningen förts vidare och jag blev så biten att jag köpte en komplett uppsättning klockor med mig hem.

– Mellan spelningarna och vid transporter måste de förvaras inpackade i sammetsklädda väskor med fack. Likaså måste jag ha handskar på mig när jag spelar för annars oxiderar de och förlorar i klang och ton, berättade Ewa Holmström.

Hon inledde sin konsert med Amazing grace, följt av Andrew Lloyd Webbers Memory ur Cats,

sedan den svenska folkvisan Allt under himmelens fäste och som avslutning Benny Anderssons Klinga mina klockor.

För sitt framförande som följdes av flera frågor bland åhörarna fick hon många applåder och en vacker tulpanbukett av Kajsa Werner.

Merparten av deltagarna i årsmötet församlade i kyrksalen.

Avtackningar

Hedersgåva

Efter att ha varit funktionärer i 5 år tilldelades följande medlemmar en hedersgåva: Sigurd Back, Margareta och Oliver Eiderbrandt, Ingalill Eriksson, Brita och Olof Stenström, Harry Söderberg och Bert Thiger.

En röd ros

Följande funktionärer som nu lämnar sina uppdrag förärdades varsin röd ros: Inga-Lill Blomberg, Sigurd Back, Gunnel Bergstrand, Raija Eriksson, Ulla Nylén, Eskil Persson, Stig Carlén, Anna-Greta Waller, Brita Stenström, Barbro Lilliengren Carlsson, Inga och Bruno Svensson och Göran Malmberg.

Årsmötesförhandlingarna

Till mötesordförande valdes Anders Jones och till mötessekreterare Birgitta Hede.

Föredragningslistans punkter klarades snabbt undan, vilket betydde att både styrelsens verksamhetsberättelse och revisorernas berättelse godkändes. Det ekonomiska resultatet och balansräkningen finns redovisad på föreningens hemsida.

Årets resultat visade ett minus 2.087 kronor som dock är mindre än tidigare år och betydligt bättre än budget.

Valen

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året och Kajsa Werner omvaldes till ordförande för ännu ett år. Efter diverse nyval och fyllnadsval består nu resten av styrelsen av Leila Raudsaar, Kjell Selander, Birgitta Hede, Per-Olov Backman, Jan-Olof Forsling, Gunn Andersson, Lars Hörman, Curt Konradsson med Britta Gillberg och Per Aspeli som ersättare.

Björn Edman och Lennart Wäreby fortsätter som revisorer med Arne Danielsson och Valter Jern som ersättare.

Britt-Marie Danielsson och Berit Greek omvaldes också som föreningens representanter i Kommunala pensionärsrådet (KPR) med Jan-Olof Forsling och Marie Louise Naucleur som ersättare.

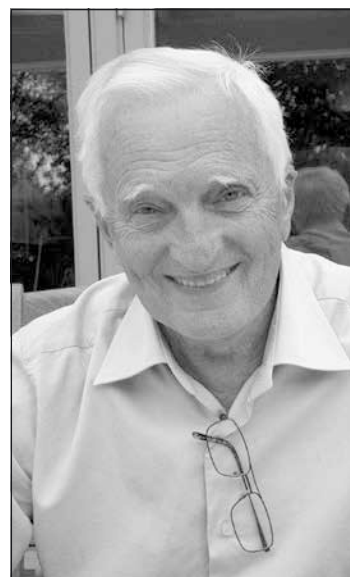
När alla övriga punkter på dagordningen var avklarade passade Kjell Selander på att tacka Kajsa Werner för hennes ordförandeskap under året.

Därmed var det klart att som avslutning bli serverad kaffe i samlingsalen en trappa ned.

Text: Bengt Aldén. Foto: Jan-Erik Averås

Bengt Aldén lämnar Månadsnytt efter 14 år

Bengt Aldén lämnar nu uppdraget som redaktör för Månadsnytt. Det var 1988 som Bengt Aldén och Gunnar Rosbro tog över efter Alf Bande. Då var det en maskinskriven A5 tidning på 8 sidor. Ofta med Bandes egenhändigt illustrerade annonser och figurer.

Den omvandlades snabbt till en tryckt dataframställd tidning först på 8 sidor som blev till 12 och 2003 utökades den till 16 sidor. Någon gång med 20 sidor och färg.

– Gunnar Rosbro tackade emellertid snart nog för sig och då fick jag ta över hela tidningen vilket innebar att jag fick skriva artiklar, fotografera och sälja annonser. Först var det slussvaktare Aureliusson som skötte de första numrens layout från sin slussvaktarbostad i Lunedet och ibland från sitt rum i ett litet hus intill Linneback. Men det blev snart för svårarbetat med påföljd att jag tog över även utformningen av sidorna. Men det innebar inte bara att bevaka möten och skriva artiklar och fotografera utan även att sammanställa Almanackan, resorna, Träffen, Sir Henry, m.fl. återkommande inslag. Många medlemmar har givetvis hjälpt till med bra artiklar och reseskildringar.

Men speciellt vill jag nämna två trotjänare och det är Ulla Carlström med sina träffande krönikor, en tid även som korrekturläsare och Bertil Edling med sina historiska återblickar.

– Sedan flera år har vi nu varit en väl fungerande redaktion med Jan-Erik Averås, Birgitta Hede, Britta Gillberg som annons säljare och nu nya Roland Ekelund. Majken Lasson bevakar Träffens program, Gunn Andersson skriver in Almanackan m.m. Men sist men icke minst vill jag nämna det ovärderliga och goda samarbete jag haft med Bo Spåre på Karlskoga Grafiska. Tillsammans har vi gjort drygt 112 nummer med över 1500 sidor, konstaterar, Bengt Aldén.

Från Soweto till Robben Island – långt men ändå nära

I januarinumret berättade Roland Ekelund om SPF:s resa till Sydafrika. Jag skulle vilja förmedla några andra intryck från resan, som gav mycket att tänka på.

Soweto

Det allra första vi besökte var en s.k. kåkstad i Soweto utanför Johannesburg. Den gav tyvärr ett ganska dystert intryck av apati och hopplöshet. Folk dras till storstäderna med förhoppning om jobb och ett bättre liv, och så hamnar man här, utan jobb, i en miljö som vi tyckte var svår att vistas i en liten stund. Det var tyvärr trångt, skräpigt och smutsigt, men kvinnorna gjorde väl vad de kunde, för överallt hängde tvätt på tork. Barnen hade hela och snygga kläder (möjligen upklädda för att man hade hört talas om vårt besök).

Vi visades runt av en man som bodde i kåkstaden. Det kom hela tiden småbarn och ville hålla en i handen, och de mest envisa (se bilden) ville inte släppa taget. Jag kunde ju inte prata med dem, men jag tror att den större var 5 år och den lilla 4 år. När vi närmade oss slutet av besöket måste jag be den lokala guiden att säga till dem att gå hem igen.

Vi gick till kåkstaden tillsammans med en ung man vid namn Lebo, som bodde i närheten och med sin fru drev en liten restaurang med övernatt-

Artikelförfattarinnan tillsammans med ett par småflickor i kåkstaden.

Guiden Lebo med sin svenska fru Maria (från Salobed) och deras lille son.

ningsmöjlighet. Där åt vi lunch, en uppdukad buffé med mycket god mat. Vi förstod senare varför man äter så mycket grillat kött – kor överallt!

Vi såg senare fler exempel på kåkstäder, några uppbyggda av lika eländiga plåtskjul som den i Soweto, andra var snygga och prydliga även om husen var små. I en sådan kåkstad i Kapstaden åt vi resans i särklass bästa måltid!

Nu är ju stadsdelen Soweto speciellt viktig av ett skäl – Nelson Mandela kom själv härifrån. Vi besökte gatan där hans hus låg. På samma gata bodde Desmond Tutu. Gatan kallas nu Nobel Laureate walk. (Hur ofta har två nobelpristagare bott på samma gata?)

Robben Island – Mandelas fängelseö

Från Soweto var det i tanken inte långt till Robben Island, som vi besökte en av de sista dagarna. När havet är lugnt ligger ön där utanför Kapstaden som en grön pärla, så sorgligt vacker. En 25 minuters båttur tog oss dit.

Hela ön är nu i princip ett museum. Vi gjorde först en rundtur med buss. Robben Island är betydligt större än jag hade föreställt mig. Ön har en lång historia och har bland annat använts som förvisningsplats för spetsiska. Vi passerade en sådan kyrkogård.

Kalkbrottet, där många fick hälsan förstörd.

Bland annat såg vi det omtalade kalkbrottet, där fångarna tvingades arbeta hela dagarna. Det enda skyddet mot den obarmhertiga hettan var en grotta där man kunde ta skydd när man hade matrast. Både ögon och lungor tog ofta skada av solljus och kalkdamm.

Efter rundturen var det dags för själva fångelse. Här fanns plats för 800 fångar, men ibland var det så många som 1700.

Vi blev guidade av Jama, som själv hade varit fånge här i 5 år, 1967 – 1972. Han var 20 år när han kom dit. Hans brott var att han var en av ledarna för de studenter som protesterade mot att första främmande språk var afrikaans. Man ville ha engelska som är mer internationellt gångbart.

I allmänhet var brottsrubriceringen sabotage, och för det behövdes inte mer än att leda en grupp protesterande studenter.

Exteriörbild från fångellet.

Vi fick se Nelson Mandelas cell, som var nr 4, en ensamcell för han ansågs ju vara en farlig uppvigglare. Mandela hade fångnummer 466/64 (= fånge nr 466 år 1964).

Jama hade själv bott i en stor cell för 30 fångar. När man så småningom införde våningssängar, gick det ju bra att få plats med 60 personer på samma utrymme.

Det som gjorde besöket till en så oerhört stark upplevelse var naturligtvis det faktum att guiden själv hade varit fånge. Jag frågade honom lite om maten och fick svaret att man fick bara tillräckligt

Jama, vår guide i fångellet på Robben Island.

för att överleva. Övriga frågor, t.ex. om hur man blev behandlad, kunde jag inte ställa, för det kändes att han kanske inte ville berätta alltför mycket personligt. Han var en person med en kombination av stolthet och ödmjukhet som var gripande, och det kändes nödvändigt att visa respekt.

På samma sätt som när det gäller Nelson Mandela häpnar man över att åtminstone en del kunde komma ifrån en sådan behandling utan hatkänslor och behov att hämnas. Tyvärr är det som vi kunde se fortfarande stor skillnad i levnadsvillkoren för svarta och vita, även om man nu får vistas överallt.

Jag måste erkänna att när vi hade sagt adjö till Jama och gick mot båten igen, då var det svårt att hålla tårarna borta.

Text och foto: Birgitta Hede

NYA

VIVÅGA

Begränsade öppettider • Tel: 316 32

Värmlandsvägen 10

Alla klippningar 95 kr tills vidare

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 8-21

Telefon 676 70

MAXI

ICA STORMARKNAD

KARLSKOGA

**Granna
Garner
& Hobby**

- *Garner • Tillbehör*
- *Broderier • Hobby*

Många nyinkomna garner från bl.a. Drops, Marks Katten och Sandnes.

Granna Garner & Hobby finns på Värmlandsvägen 5, 691 32 Karlskoga • Tfn 0586-344 30

Välkomna in önskar Sylvia

Visit Karlskoga Degerfors

Vi hjälper dig och dina gäster att få Stunder att minnas. Titta in till oss på Turistbyråerna!

Turistbyrå Kyrkbacken 9.
Karlskoga. 0586-614 74.
turism@karlskoga.se www.karlskoga.se

Turistbyrå Smältarbyggnaden.
Kulturcentrum Berget. Degerfors. 0586-483 93.
turism@degerfors.se www.degerfors.se

Roland Ekelund

ny medarbetare i redaktionen

Nu har vi lyckats införliva en ny medarbetare i Månadsnytt's redaktion. Det är den förre boforstjänstemannen Roland Ekelund som sedan år 2000 är medlem i SPF. Ni som besöker våra möten har kanske observerat honom när han tillsammans med sin fru var pigg och alert lottförsäljare vid våra månadsmöten.

Men sedan ett par månader är han knuten till vår lilla redaktion. Han har t.ex. redan bidragit med en välskriven och bra fotograferad artikel från SPF:s resa till Sydafrika som var publicerad i förra numret och en ny artikel är med i det här numret.

Hans skånska föräldrar flyttade till Eskilstuna där Roland föddes 1936. Via realskola och handelsgymnasium som senare kompletterades med tekniska ämnen på gymnasienivå blev han tidigt intresserad av radioteknik och elektronik men även fotografering, videofilmning och redigering tycker han är givande. Han har också lust och en viss fallenhet för utländska språk.

Första anställningen blev 1954-57 på ett gruvföretag i Håksberg utanför Ludvika, med avbrott för militärtjänst under tiden. 1958 gick sedan flytten till Kristinehamn och en anställning på en plywoodfabriks exportavdelning. För att kunna förbättra sin tyska tog han under 1960 en kortare anställning på en speditiionsfirma i Frankfurt/Main i Tyskland.

Tillbaka på svensk mark väntade honom en anställning på AB Bofors Ståldivision, sedan följde under senare år en flytt till företagets Försvarsdivision som teknikinformatör.

Det sista uppdraget på AB Bofors blev Marknadsavdelningen för export innan han 1997 beviljades avtalspension. 1999 blev han pensionär på riktigt tillsammans med sin fru Marianne, som han för övrigt träffade under sin tid i Kristinehamn.

Familjen utökades under tiden med två barn och fem barnbarn. Sonen Tomas arbetar på utvecklingsavdelningen på BAE Systems i Bofors och dottern Ulrica bor i Sundsvall och arbetar som

Roland Ekelund.

administratör på ett företag som säljer värmepumpar.

– Nu när barnen är utflugna tycker vi det är roligt och intressant att kunna resa och se andra länder och kulturer. Utöver den nyligen gjorda SPF-resan till Sydafrika har vi varit i Kina. Inför den resan deltog vi en snabbkurs om kinesisk kultur, språktecken m.m. Vi har också vid ett besök i Egypten åkt båt upp- och nedför Nilen med besök i alla templen. Efter Kina och Egyptenresorna följde vi också upp dem med böcker om respektive land.

– Sedan 1972 bor vi i en villa på Slånbärsvägen. Ett trivsamt område där Marianne sommartid tar hand om trädgårdens blommor och rabatter och jag sköter grovjobbet. Nu när det har varit en så här kall och snörik vinter blir det mycket läsning och då mest deckare och faktaböcker för min del berättar Roland.

– Men vi tränar också ibland i Strandbadet och tar promenader som ett sätt att hålla igång kroppen.

– Det här att nu få hjälpa till med skrivandet i Månadsnytt tycker jag ska bli roligt. Utöver engagemanget med Månadsnytt har vi inga andra uppgifter i SPF än att vara brevduvor och det är turligt nog i samma område där vi bor intill Fisksjöleden, säger Roland Ekelund.

Text och foto: Bengt Aldén

*Vi finns, om
du behöver oss!*

Med personligt engagemang
präglat av omtanke och
valfrihet, hjälper vi dig med
allt som rör en stilfull och
värdig begravning.

Varmt välkommen !

Värmlandsvägen 2
Karlskoga
Tel: 0586 - 534 10

FONUS

Jour dygnet runt • fonus.se

Var finns ditt testamente?

Tyvärri försvinner ofta testamenten. Hur blir
arvsfördelningen då? Förvarar du det hos
oss garanterar vi att det kommer fram.

Vi hjälper dig, för en tryggare vardag.

Värmlandsvägen 2, Karlskoga.

Tel 0586-545 72.

Familjens jurist

www.familjensjurist.se

Fastighetsbyrå

Swedbank

fastighetsbyran.se

**Förbered försäljningen med vårt Steget-före-paket,
så blir det enklare när det väl är dags.**

Funderar du på att sälja din bostad
så småningom, är det bra att vara
väl förberedd. I vårt kostnadsfria
”Steget-före-paket” ingår bland
annat värdering, råd om ev. för-
bättringar, beskrivning och foto-
grafering av bostaden. Vi gör ock-
så en nettokalkyl som visar hur
mycket pengar det blir kvar efter
skatter m.m. Men försäljningen
startar först när du har hittat ditt
nya boende.
Kontakta oss så berättar vi mer.

**Fyra välutbildade fastighetsmäklare
till din tjänst.**

Anders

Ann

Mari

Lasse

Telefon 0586-333 02
www.fastighetsbyran.se

Idus Martiae

Sammanställd av Bertil Edling

Om allt följer gamla tecken bör våren nu stå för dörren med inkommande månadsskifte eller som Alf Henriksson så härligt formulerat det:

Pölen skvätter, löken lövas, skatan flinar, tjälen går. Och den svenska mänskligheten skådar klart att det är vår.

Den gamla runstaven spinner också på detta tema med bilden av ett huvud med långt skägg alluderande på den kända barnramsan ”Mars med sitt långa skägg, lockar barnen utom vägg”.

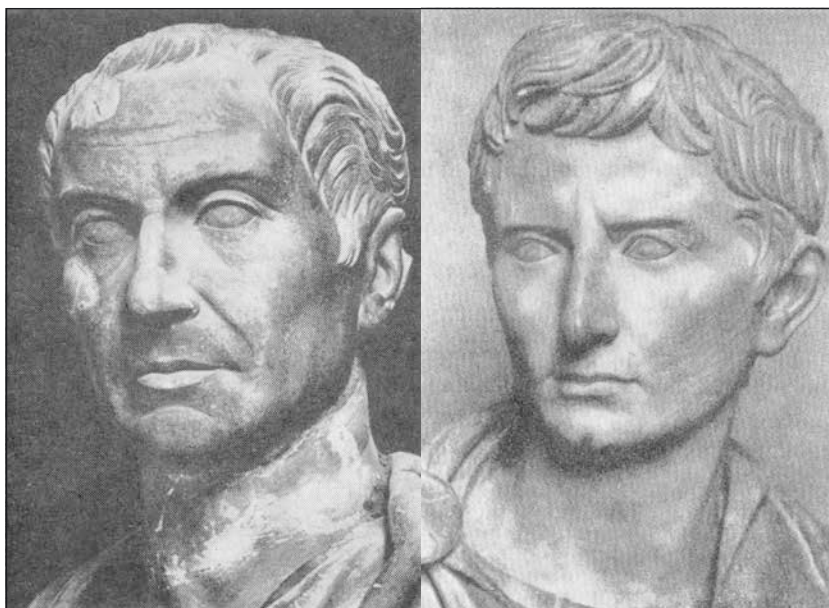
Den 15:e mars är ett bekant datum för många av oss äldre från skolans historietimmar. Kanske fick vi t.o.m. lära oss den romerska beteckningen **Idus Martiae**. Det var den marsdag då **Julius Caesar** mördades. Caesar behöver ingen närmare presentation varken för oss äldre eller våra barnbarn, ty han ges fortfarande ett berättigat utrymme i skolan. Han tillhörde en av Roms förnämsta familjer. Han var intelligent och skicklig politiker och fältherre men också mycket ärelysten och föresatte sig att bli Roms härskare, vilket han som bekant också lyckades med sedan han successivt besegrat sina motståndare och medtävlare om makten. Därefter utropade han sig som diktator på livstid och avskaffade den tidigare republiken.

Men därmed beseglade han också sitt öde, ty många av hans tidigare vänner och anhängare accepterade inte detta och beslöt röja honom ur vägen. Dagen utsattes till den 15:e mars år 44 före Kristus. När Caesar kom till senaten omringades han av de sammansvurna och en av dem lämnade fram en skrivelse till honom. Det var det överenskomna tecknet. Han fick en dolk i ryggen och de övriga störtade sig över honom med dragna knivar. Förgäves försökte han värja sig. Döende svepte han sin toga om sig och sjönk till golvet genomborrad av tjugotre knivstygn. De sammansvurna trodde nu att romarna jublande skulle hälsa dem som befriare. Så blev det dock icke. Nya motsätt-

ningar och inbördeskrig utbröt mellan rivaliserande maktpretendenter. Det blev först sedan Caesars adoptivson Octavianus fått makten, som han lyckades skapa fred, lugn och välstånd i det stora romarriket. För det fick han hederstiteln ”Den vördnadsvärde” eller på latin Augustus och det är under det namnet han gått till eftervärlden och vi påminns om tidigt på morgonen varje år den 25 december från kyrkans predikstol (introduktionen till julevangeliet) och dessutom regelbundet en gång per år eftersom Bondepraktikans Skördemånad numera heter Augusti.

Från Caesars tid har vi kvar många latinska s.k. ”bevingade ord” som ofta citeras. Här har du några; **Veni vidi vici / Alea jacta est / Ave Caesar, morituri te salutant / Et tu Brute**. Minns ni dem?

Veni vidi vici: = Jag kom, jag såg, jag segrade. Så skall C. ha rapporterat hem om en snabb och enkel seger. *Alea jacta est*: = ”tärningen är kastad”. C:s yttrande när han gick över gränsfloden Rubicon för att besegra Pompejus. *Ave Caesar morituri te salutant*: = ”Var hälsad Caesar, vi som skall dö hälsar dig”. När gladiatorerna tågade in i Colosseum stannade de alltid framför kejsaren och hälsade honom med dessa ord. *Et tu Brute*: = ”Även du min Brutus”. När Caesar mördades och upptäckte sin vän Brutus bland de sammansvurna, lär han ha sagt dessa ord och slutade att försvara sig.

Caesar och Augustus två giganter i romersk historia.

Minnet – en opålitlig kamrat på gamla dar!

Vintern biter sig envist kvar och just nu (den 10 februari) ser min omgivning ut som en enda snögrotta eftersom jag bor i marknivå och all snöröjning tippar av sin last utanför min uteplats.

Jag känner mig onekligen lite insnöad och har svårt att ta mig fram utomhus med min rollator.

Nåväl, det blir mycket läsning och en hel del tid för att sitta och filosofera. Just nu funderar jag mycket på de olika faserna av åldrandet – hur det var att bli 60 och 70 och skillnaden mellan dom perioderna och att bli 80.

Det är ju klart att fler krämpor gör sig påminda numera, men märkligt nog tycks sinnet fortfarande kännas ganska ungt. Försjuncker man i ungdomsminnen, tror jag att man på något sätt selekterar hågkomsterna till att bara minnas det som var roligt. Alla somrar på 30-talet t.ex. tror jag var varma och soliga och vintrarna var förvisso snöiga, men solen gnistrade när man åkte skidor och spark och skridsko. Inga disktrasegråa dagar då inte!

Jag har kommit på att allt större del av min vakna tid går åt till att leta efter saker därhemma. Här om veckan blev det lite kris då mina glasögon var försvunna i 3 dagar. Jag blev alltså hänvisad till mina läsglasögon, som har en styrka på 5,4 så ni förstår att jag såg min omgivning i ett helt nytt perspektiv, om jag överhuvudtaget såg den. Har jag underlåtit att hälsa på någon bekanting på stan ber jag om ursäkt – orsaken, se ovan! Dom ”riktiga” glasögonen kom fram så småningom, prydligt instoppade i ett fodral jag använder mycket sällan.

Allra värst blir det, när jag lägger något på ett ”säkert” ställe för att det inte skall komma bort! Ja, åldrandet har sina små knepigheter, än så länge ser jag dock på det med en lätt humoristisk distans. Jag vet i alla fall för det mesta vad jag letar efter.

Och så har grävlingjournalisterna varit framme igen! Den här gången var det IKEA-chefen Ingvar Kamprad som skulle förnedras. Tänka sig att vara så snuskigt rik och inte redovisa hur mycket pengar han har för ”Uppdrag granskning”!

Men den här gången tycks Janne Josefsson et consortes ha bitit sig i tummen. Man ger sig inte på ett nationalhelgon så här. Någon tidning gjorde till och med en jämförelse med Astrid Lindgren, den andra världskända smålänningen (ja, förutom Linné förstås).

Arga tittare ringde ner SVT:s växel, och tidningarna fylldes av upprörda insändare. Han hade ju inte någon gång klivit över skattelagarnas rāmärken, men si, det var den bristande MORALEN man ville åt! Självtunnar jag så gärna den nu 84-årige herr Kamprad att luta sig tillbaka och njuta frukterna av sitt framgångsrika livsverk.

Som ni alla förstått vid det här laget är jag måttligt road av alla sportprogram, som fyller TV-kanalerna, inte minst på lördagar och söndagar, då man har tid att titta på TV. Men ett evenemang brukar jag följa – Vasaloppet i mars. Men vi lever i en tid då allt skall om- och nedvärderas. Nu har en forskande dalmas, Gubb(!) Tage Bevrings lagt fram teorin att Gustav Vasa aldrig åkte skidor mellan Sälen och Mora! I efterlämnade brev står att kungen inte visste vad skidor var. Om han nu enligt breven inte visste ”hwad bräder han ment” kan han inte heller ha åkt skidor själv, säger Bevrings, V.S.B! Han tror istället att Gustav Vasa färdades med häst och släde, och dessutom inte på den sträckning loppet går i dag utan sydväst via orten Kättebo! Detta kan vi nog stoppa in i korgen för ”icke nödvändigt vetande”!

Ha det bra.

Ulla C

Ur
Gunilla Dahlgrens
Lilla fruntimret
50+

? Gåttfullt ?

av Birgitta Hede

Nu kommer några nya grundämnen.

1. Säg inte femte bokstaven
2. Insekter utan g
3. Träd med kottar
4. Två prepositioner
5. Gömmer ulven i fårakläder?
6. Sägs ibland den som jobbar vara i
7. Prata?
8. Tio?
9. Grejer som Heyerdahl hade på sin vassbåt
10. Kan man sätta P för
11. Du kan väl pröjsa? Nej, jag har inte ett . . .

Lämna svaren på SPF:s exp. senast fredag 11 mars även om Du inte löst allt. Du kan också skicka mail till: hede.birgitta@telia.com.

Vinsten lottas ut bland alla som har 8 rätt eller mer.

Svar och vinnare i nästa nummer.

Svar på gåtor i januarinumret

1. Misstag i den amerikanska underrättelseverksamheten **Felicia**
2. Den sitter runt fönstret **Carmen**
3. Alla skoundersidors förebild **Ursula**
4. Hemskt att träffa på **Mina**
5. Kan hon nystan **Linda**
6. För bra för att vara sann? **Saga**
7. Palindromtös **Anna, Ada (Ava, Lil)**
8. Den enda flickan i almanackan? **Alma**
9. Får man inte ta någon av **Daga**

En skämtare föreslog Ingvar på nr 3. På nr 4 har flera olika förslag kommit. Arja och Lea är det ju trist att träffa på, men jag vidhåller att Mina är värre. Runa förstår jag inte riktigt. En person hade flera svar, men ville inte nämna dem. Det verkade personligt på något sätt. På nr 7 har några skrivit Iris – Siri och med båda ihop blir det ju ett palindrom (= ord som blir lika baklänges).

Vinsten lottades på **Majken Lasson**, Karlskoga, som får hämta 2 st. Trisslotter på SPF exp.

Ur Mark Levengood och Unni Lindells roliga bok "Gamla tanter lägger inte ägg" där ett antal barn i 5-9 års ålder fått skriva ner sina funderingar.

Förr i tiden fick man inte förälska sig innan man var gift. Och när man var gift gick det kanske inte.

Gustav 7 år

När man gifte sig förr i tiden, var det för att staten sa det och prästerna tyckte att det var bäst. Idag kan man slå sig ihop med den ena sambon efter den andra utan att staten vare sig säger mu eller bä.

Tove 7 år

Min farfar jobbade på järnverk när han var ung, så han är född på järnåldern.

Marius 6 år

När hjärtat slår fortare och man blir röd i ansiktet. Då är man förälskad.

Marta 6 år

Då är morfar förälskad jämt.

Tove 5 år

Om man gifter sig med fel äkta man får man skilja sig och då visar det sig att mannen var oäkta.

Anders 6 år

Plötsligt vaknar man en morgon och har fått grått hår. Man hoppar ur sängen och stirrar i spegeln, men det hjälper inte att ropa på hjälp.

Ellen 6 år

Gamla män är väldigt förtjusta i unga sköterskor. De tycker gamla tanter är för gamla och så har de glömt hur de själva ser ut i spegeln ovanför tvättstället.

Lena 7 år

Jesus bodde i ett land långt borta. Min farmor har varit där och klagat på muren. Den var väldigt gammal och fallfärdig.

Jon 6 år

SPF:s resekommitté inbjuder till

”Evig ung” på Värmlandsoperan, Karlstad

23 mars. Pris: 375:-
OBS! Endast återbudsplatser!

”Les Miserables”, 4-dagarsresa till Åbo och Helsingfors

26 – 29 april. Pris: 3.775:-

En härlig vårresa, där vi besöker både Åbo och Helsingfors. På vägen till Helsingfors gör vi också stopp vid ett glasbruk. I priset ingår: Bussresa, båtresa t/r i 2-bäddshytt, logi 1 natt i d-rum hotell Hamburger Börs, Åbo, 3 frukost, 2 buffémiddagar inkl. dryck, 1 3-rättersmiddag exkl. dryck, 1 lunch, musikalbiljett, guidningar och besök enl. program.

Teaterresa till Lerbäck - ”Noll Koll”

Fredag 6 maj. Pris: 700:-

Ny fars på Lerbäckes teater! Förväxlingar, snurrigheter och fullständigt kaos emellanåt. Mitt i detta står frisörpsykologen Anders Unge och försöker hålla koll på läget. En hejdlös kväll med nyskriven komedi och utsökt trerättersmiddag. Priset inkluderar teaterbiljett, trerättersmiddag och kaffe samt bussresa.

”Ut i det blå”

Fredag 27 maj. Pris: 535:-

Det här är allt du behöver veta för att följa med på en härlig tur ut i det blå!

”Jylland med Skagen, Limfjorden med ön Fur, blomsterparken Jespershus med Nordens största fjärlshus m.m.”

30 juni – 3 juli. Pris: 2.975:-

Under denna korta men mycket innehållsrika resa längs Limfjorden, sundet på Jylland som förbinder Nordsjön med Kattegatt, väntar många trevliga upplevelser. I priset ingår: Färjan Göteborg-Fredrikshamn t/r, 3 övernatt. Inkl. halvpension på bra hotell, besök och provsmakning på Blomsterverkstedet/Viskum Snaps, besök på bärnstensliperiet Hjarbaek Ravsliberi inkl. kaffe, entré till Jesperhus blomsterpark, färja Branden – Fur, lokalguide på ön Fur, ca. 2 tim., lunch och ölprovning på Fur Bryghus.

Resa till Toscana med bl.a. Puccinifestivalen och operan ”Madame Butterfly”

15 – 20 augusti. Pris: 8.970:-

Var i världen finner man så mycket som sätter krydda på tillvaron? Historiska byggnader, underbar natur, utsökt kök, praktfulla viner och därtill en fantastisk operafestival. I resans pris ingår: Bussanslutning Karlskoga – Arlanda t/r, flygresan inkl. bagage och kända skatter, 5 nätter del i dubbelrum på 4-stjärnigt hotell, 5 frukostar och 5 middagar. Utflykter och entréer enl. program samt operabiljett.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med resekommittén

Marianne Cornelid, tel. 505 98, 070-316 64 65. E-post: maricorn5566@msn.com

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition, **medtag jämnt belopp.**

Resekommitténs bankgiro: 885-2634